O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

____

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor

_______________ T.S. Sharipov

2024 yil “ 29 ” avgust

MOLIYAVIY HISOBOT

FAN BO‘YICHA

SILLABUS

Kunduzgi bo‘lim uchun

Bilim sohasi:	400 000	– Biznes, boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi:	410 000	– Biznes va boshqaruv
Ta’lim sohasi:	60410100	– Buxgalteriya hisobi va audit (kunduzgi ta’lim shakli)

Samarqand – 2024

Modul/FAN SILLABUSI

60410100 – Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo‘yicha) ta’lim yo‘nalishi

Fan nomi:	MOLIYAVIY HISOBOT
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	IFRS100
Yil:	2024-2025 o‘quv yili
Semestr:	7
Ta’lim shakli:	Kunduzgi
Mashg’ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma’ruza	44
Amaliy mashg’ulotlar	46
Laboratoriya mashg’ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta’lim	90
Kredit miqdori:	6 ECTS
Baholash shakli:	Yozma
Fan tili:	O‘zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanni o’qitishdan maqsad - talabalarda xalqaro standartlar asosida mos bilim, ko’nikma va malakani shakllantirish hisoblanadi. Fanning vazifasi - talabalarda moliyaviy buxgalteriya hisobining nazariy va amaliy masalalari bo’yicha ko’nikma va malakalalarni shakllantirishdan iborat hisoblanadi.

Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang’ich bilimlar	
1	ASSA xalqaro tashkiloti talablaridagi “Moliyaviy hisob 1” fani
2	ASSA xalqaro tashkiloti talablaridagi “Moliyaviy hisob 2” fani
3	“Iqtisodiy tahlil” fani
4	“Boshqaruv hisobi 1” fani
5	“Boshqaruv hisobi 2” fani

Ta’lim natijalari (TN)	
TN1	Moliyaviy hisobotning asosiy formatlari. 1-son BHXS “Moliyaviy hisobotni taqdim etish” standartining asosiy qoidalarini bilishi
TN2	MHXSlari talablariga muvofiq moliyaviy holat to’g’risidagi hisobot formati tuza olishi
TN3	1-son BHXS “Moliyaviy hisobotni taqdim qilish” standartida Foyda

	yoki zararlar hamda boshqa umumlashgan daromadlar to'g'risidagi hisobotni tuzish qoidalarini bilishi;
TN4	10-son MHXS "Konsolidasiyalashgan moliyaviy hisobot" standartining asosiy qoidalarini bilishi
TN5	Moliyaviy hisobot transformasiyasi ta'rifi, mohiyati va mazmuni. MHMSlari asosida tuzilgan moliyaviy hisobotni transformasiya qilish tartib qoidalarini bilishi.

Fan mazmuni		
VII-SEMESTR		
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)		**Ajratil-gan (soat)**
M1	Moliyaviy hisobotning xalqaro tavsifi	2
M2	Moliyaviy hisobotning konseptual asoslari	2
M3	Moliyaviy hisobotga doir me'yoriy-huquqiy asoslari	2
M4	Moliyaviy hisobotning elementlari	2
M5	Moliyaviy hisobotning asosiy formatlari va taqdim etish	2
M6	Moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotning mazmuni	2
M7	Moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotni tuzish va taqdim qilish tartibi	2
M8	Mamlaktimizda buxgalteriya balansini tuzish va taqdim qilish	2
M9	Foyda yoki zararlar hamda boshqa umumlashgan daromadlar to'g'risidagi hisobot mazmuni	2
M10	Foyda yoki zararlar hamda boshqa umumlashgan daromadlar to'g'risidagi hisobotni tuzish va taqdim qilish tartibi	2
M11	Pul oqimlari to'g'risidagi hisobotning mazmuni	2
M12	Pul oqimlar to'g'risidagi hisobotni tuzish va taqdim qilish tartibi	2
M13	Xususiy kapitalning o'zgarishi to'g'risidagi hisobotning mazmuni	2
M14	Xususiy kapitalning o'zgarishi to'g'risidagi hisobotni tuzish va taqdim qilish tartibi	2
M15	Moliyaviy hisobotga izohlar va boshqa tushuntirishlar	2
M16	Moliyaviy hisobotning qo'shimcha shakllari	2
M17	Konsolidasiyalashgan moliyaviy hisobot tushunchasi va asosiy qoidalari	2
M18	Moliyaviy holat to'g'risidagi hisobot konsolidasiyalash	2
M19	Konsolidasiyalashgan foyda yoki zararlar hamda boshqa umumlashgan daromadlar to'g'risidagi hisobotni konsolidasiyalash	2
M20	Boshqa hisobot shakllarini konsolidasiyalash	2

M21	Moliyaviy hisobot transformasiyasi	2
M22	Moliyaviy hisobot koeffisiyentlari	2
	JAMI VII-SEMESTR	**44**
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)		**Ajratilgan (soat)**
A1	Moliyaviy hisobotning xalqaro tavsifi	2
A2	Moliyaviy hisobotning konseptual asoslari	2
A3	Moliyaviy hisobotga doir me'yoriy-huquqiy asoslari	2
A4	Moliyaviy hisobotning elementlari	2
A5	Moliyaviy hisobotning asosiy formatlari va taqdim etish	2
A6	Moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotning mazmuni	2
A7	Moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotni tuzish va taqdim qilish tartibi	2
A8	Mamlaktimizda buxgalteriya balansini tuzish va taqdim qilish	2
A9	Foyda yoki zararlar hamda boshqa umumlashgan daromadlar to'g'risidagi hisobot mazmuni	2
A10	Foyda yoki zararlar hamda boshqa umumlashgan daromadlar to'g'risidagi hisobotni tuzish va taqdim qilish tartibi	2
A11	Pul oqimlari to'g'risidagi hisobotning mazmuni	2
A12	Pul oqimlar to'g'risidagi hisobotni tuzish va taqdim qilish tartibi	2
A13	Xususiy kapitalning o'zgarishi to'g'risidagi hisobotning mazmuni	2
A14	Xususiy kapitalning o'zgarishi to'g'risidagi hisobotni tuzish va taqdim qilish tartibi	2
A15	Moliyaviy hisobotga izohlar va boshqa tushuntirishlar	2
A16	Moliyaviy hisobotning qo'shimcha shakllari	2
A17	Konsolidasiyalashgan moliyaviy hisobot tushunchasi va asosiy qoidalari	2
A18	Moliyaviy holat to'g'risidagi hisobot konsolidasiyalash	2
A19	Konsolidasiyalashgan foyda yoki zararlar hamda boshqa umumlashgan daromadlar to'g'risidagi hisobotni konsolidasiyalash	2
A20	Boshqa hisobot shakllarini konsolidasiyalash	2
A21	Moliyaviy hisobot transformasiyasi	2
A22	Transformasiyalangan moliyaviy hisobot formatlari	2
A23	Moliyaviy hisobot koeffisiyentlari	2
	JAMI VII-SEMESTR	**46**
Mustaqil ta'lim (MT)		
MT1	Moliyaviy hisobot konsepsiya, konseptual asoslar va prinsiplar tushunchasi	6
MT2	Buxgalteriya hisobi to'g'risidagi Qonun hamda milliy va xalqaro standartlarda, shuningdek ilg'or xorijiy darsliklarda	6

	moliyaviy hisobotga berilgan ta'riflar	
MT3	Oraliq moliyaviy hisobot mazmuni, tarkibi va tuzilishi	6
MT4	Moliyaviy hisobotning hozirgi holati va uni takomillashtirish yo'nalishlari	6
MT5	Uzoq muddatli aktivlarni tan olish, baholash va ularning moliyaviy hisoboti	6
MT6	Joriy aktivlarni tan olish, baholash va moliyaviy holat to'g'risidagi hisobotda aks ettirish masalalari	6
MT7	Majburiyatlarni tan olish, baholash va ularning moliyaviy hisoboti metodologik masalalari	6
MT8	Buxgalteriya hisobi baholashlaridagi o'zgarishlar va xatolar hamda ularni moliyaviy hisobotda aks ettirish	6
MT9	Tugallanayotgan faoliyat va uning natijalarini moliyaviy hisobotda aks ettirish	6
MT10	MHXSlariga birinchi o'tilayotgan korxonalarda moliyaviy hisobot	6
MT11	Banklarda konsolidasiyalashgan hisobot	6
MT12	O'zbekistonda moliyaviy hisobot konolidasiyasiga doir kompaniyalar misollari	6
MT13	Yirik xolding kompaniyalarning konsolidasiyalashgan moliyaviy holat to'g'risidagi hisoboti	6
MT14	O'zbekistonda yirik xolding kompaniyalarining foyda yoki zararlar hamda boshqa umumlashgan daromadlari to'g'risidagi konsolidasiyalashgan moliyaviy hisoboti	6
MT15	Yirik xolding kompaniyalarning moliyaviy hisoboti tahlili va uning xulosalari	6
	JAMI	**90**

Asosiy adabiyotlar	
1	S.Tashnazarov. Moliyaviy buxgalteriya hisobi 1 [Matn]: darslik/SamISI – Samarqand.: "STEP – SEL" MChJ nashriyoti, 2023 -580 bet.
2	Urazov K.B., Po'latov M.E. Buxgalteriya hisobi. Darslik. –T.: «Innovasion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi», 2020, 564 bet
3	Tashnazarov S.N. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari: Oliy o'quv yurtlari magistratura mutaxassisliklari uchun darslik. – Toshkent: «IQTISOD-MOLIYA», 2019. – 584-b. https://www.academia.edu
4	Toshmatov N. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. Darslik. – T.: "O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati" nashriyoti, 2019. 376 bet
5	Urazov K.B. Moliyaviy hisob va hisobot. O'quv qo'llanma.- T.: "Innovasion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi", 2020. 408 bet
Qo'shimcha adabiyotlar	
8	O'zbekiston Respublikasining «Buxgalteriya hisobi to'g'risida»gi Qonuni.

	2016 yil 13 aprel, № O'RQ-404. https://lex.uz/acts/2931253
9	O'zbekiston Respublikasining Soliq Kodeksi (yangi tahriri). Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 31.12.2019 y., 02/19/SK/4256-son. http://www.lex.uz/docs/4674902
10	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga o'tish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida» Qarori. 2020 yil 9 fevral. PQ-4611-son
11	International Financial Reporting Standards. www.ifrs.org/issued-srandards/list of-standards/ 2018
12	Mejdunarodnыye standartы finansovoy otchetnosti. http://www.ifrs.org.ua/mezhdunarodny-e-standarty-finansovoj-otchyotnosti/
13	IFRS and US GAAP: Similarities and differences. 2015. www.pwc.com
14	Tashnazarov S.N. Moliyaviy hisobotning nazariy va metodologik asoslarini takomillashtirish. Monografiya. - Publisher SIA OmniScriptum Publishing. GlobeEdit Publishing house. 2018. 280 p. ISBN-13:978-613-8-24050-1
	Price water house Coopers. Vse prava защищуены. Etot material podgotovlen Akademiyey PwC dlya ekzamenov DipIFR v 2018 godu. 0320-b.
	Hermanson, Roger H. Accounting: a business perspective. Irwin. USA. 1996. 339-340-b. Accounting Principles: A Business Perspective Paperback – February 16, 2018.
	R.Dusmuradov. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. Darslik. 2013 y. http://www.agriculture.uz/ebooks/detail/823
Axborot manbaalari	
15	www.gov.uz (Uzbekistan Respublikasi xukumat portali)
16	www.mf.uz (Uzbekistan Respublikasi Moliya vazirligi
17	www.ziyonet.uz (Axborot ta'lim tarmogi)
18	www.lex.uz (Uzbekistan Respublikasi konun xujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi)
19	www.stat.uz (Uzbekistan Respublikasi Statistika Kumitasi)
20	www.soliq.uz (Uzbekistan Respublikasi Solik Kumitasi)
21	www.accountingtools.com (Buxgalterlar uchun kullanmalar sayti)
22	www.ifrs.org (Moliyaviy xisobotning xalkaro standartlari fondi sayti)

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) **5 baho olish uchun talabaning bilim daragasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

- Fanning moxiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- Fan bo'yicha mavzu materiallarning nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- Fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- Berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- Konspektga puxta tayorlagan bo'lsa;
- Mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bagargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- Fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- Tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) **4 baho olish uchun talabaning bilim daragasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

- Fanning moxiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- Fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- Fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- Fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- Fan bo'yicha konspektini puxta shakillantirgan bo'lsa;
- Fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bagargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;

c) **3 baho olish uchun talabaning bilim daragasi quyidagilarga javob berishi lozim:**

- Fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- Fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- Bayon qilish ravon bo'lmasa;
- Fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- Fan bo'yicha matn puxta shakillantirilmagan bo'lsa.

d) **Quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:**

- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayo'rgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga xech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;

- Fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sazilib tursa;
- Fan bo'yicha matnda jiddiy hat ova chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- Fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- Fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'gituvchisi haqida ma'lumot

Muallif:	**Tashnazarov S.N.** – SamISI, "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasi mudiri, professor, i.f.d. **Misirov A.M.** – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi assistenti
E-mail:	misirovasliddin@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand iqtisodiyot va servis institute "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi
Taqrizchilar:	**Z.X.Abdullayev** - Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti Samarqand filiali ilmiy ishlar va innovasiyalar bo'yicha direktor o'rinbosari, PhD **S.Isanov** - "Mini Max Finance" MChJ buxgalterlik tashkiloti bosh hisobchisi

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ S-02-14/1)

Mazkur Sillabus "Buxgalteriya hisobi" kafedrasining 2024 yil 28 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv uslubiyat bo 'limi boshlig'i **I. Shodmonov**

Fakultet dekani **J. Abiyev**

Kafedra mudiri **S. Tashnazarov**

Tuzuvchi **A. Misirov**